

Notat - Basisbudget 2025-28 (uddybende notat)

Sagsnavn: Budget 2025-28
Sagsnummer: 00.01.00-S55-1-23
Skrevet af: Brian Almann Hansen og Susanne Risager Clausen
E-mail: brian.hansen@randers.dk
Forvaltning: Budget
Dato: 20-08-2024
Sendes til: **Byrådet (som en del af budgetmaterialet Budget 2025-2028)**

Dette notat indeholder en uddybende beskrivelse af indholdet af det samlede budgetforslag 2025-2028, herunder en nøjere gennemgang af de enkelte poster i resultatopgørelsen.

Udgangspunktet for budgetlægningen er overslagsårene fra budget 2024-2027 (hvor 2028 i udgangspunktet sættes lig 2027). Dette udgangspunkt korrigeres herefter for byrådsbeslutninger siden budgetvedtagelsen, konsekvenser af økonomiaftalen (herunder lovændringer), ændrede pris og lønskøn (herunder trepartsaftalen) samt den demografiske udvikling.

På indkomstoverførsler foretages budgetlægning fra bunden under hensyntagen til kommunens regnskaberfaringer samt KL's vækstforudsætninger.

De relevante budgetforudsætninger vil blive beskrevet undervejs. Dispositionen i notatet er som følger:

1. Resultatopgørelsen i budgetforslaget 2025-28
2. Skatter
3. Tilskud og udligning
4. Serviceudgifter
5. Øvrig drift
6. Skattefinansieret anlæg
7. Jordforsyning, ældreboliger og brugerfinansieret område
8. Finansposter

Underbilag 1 – Ændringer i det socioøkonomiske udgiftsbehov i 2025

1. Resultatopgørelsen i budgetforslaget 2025-28

Med udgangspunkt i de anvendte budgetforudsætninger (som er sammenfattet i hovednotatet) kan der opstilles følgende resultatopgørelse for budgetforslaget 2025-28. For god ordens skyld skal det præciseres, at der er tale om en resultatopgørelse uden indregning af direktionens forslag til et budget i balance (Negative beløb angiver indtægter/overskud):

Resultatopgørelse (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Skatter	-5.567,2	-5.669,4	-5.920,7	-5.967,9
Tilskud	-2.486,9	-2.736,4	-2.808,8	-3.097,4
Skatter og tilskud i alt	-8.054,1	-8.405,9	-8.729,5	-9.065,3
Serviceudgifter	5.202,5	5.230,1	5.234,8	5.242,4
Pris og lønpulje, serviceudgifter		163,8	334,6	511,4
Øvrig drift	2.669,8	2.728,8	2.761,1	2.796,8
Pris og lønpulje, øvrig drift		98,2	199,8	307,6
Driftsudgifter i alt	7.872,3	8.220,9	8.530,3	8.858,2
Renter	5,5	5,2	5,0	4,1
Resultat af ordinær drift	-176,3	-179,8	-194,3	-202,9
Skattefinansierede anlæg	260,9	205,9	165,8	179,2
Pris og lønpulje, anlæg		4,6	7,3	14,5
Skattefinansieret anlæg i alt	260,9	210,4	173,0	193,7
Resultat af ordinær drift og anlæg	84,6	30,6	-21,3	-9,3
Jordforsyning	-0,1	-2,6	-2,9	-4,9
Pris og lønpulje, jordforsyning		-0,6	-0,9	-1,5
Ældreboliger	3,5	4,7	5,9	7,1
Pris og lønpulje, ældreboliger		-2,0	-3,5	-5,1
Brugerfinansieret område	-12,8	-12,8	-12,8	-12,8
Pris og lønpulje, brugerfinansieret		-1,7	-2,3	-2,9
Årets resultat før finansposter	75,2	15,6	-37,8	-29,3
Optagne lån	-32,4	-40,0	-26,7	-33,8
Afdrag på lån	85,7	86,5	88,5	89,5
Hovedkonto 8 - Finansforskydning	-40,1	-31,7	21,2	-1,8
Finansposter i alt	13,2	14,8	83,0	53,9
Kassebevægelse	88,5	30,4	45,3	24,7

Nedenfor vil de enkelte tal i ovenstående resultatopgørelse blive gennemgået nærmere.

2. Skatter

Ved budgetlægningen af skatter samt tilskud og udligning forudsættes der i udgangspunktet - i lighed med tidligere år - valg af statsgaranteret udskrivningsgrundlag/udligningsbeløb i 2025. Desuden forudsættes uændret udskrivningsprocent vedrørende indkomstskat.

Specifikationen vedrørende skatter ser ud som følger:

Skatteindtægter (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Indkomstskat	-5.104,4	-5.216,0	-5.493,9	-5.507,8
Selskabsskat	-95,4	-90,9	-93,9	-86,4
Grundskyld	-335,1	-330,4	-300,7	-346,0
Dækningsafgift	-30,0	-29,2	-29,3	-24,7
Forskærskat	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Dødsboskat	-0,3	-1,0	-1,0	-1,0
Skatter i alt	-5.567,2	-5.669,4	-5.920,7	-5.967,9

(Negative beløb angiver indtægter/overskud)

Nedenfor gennemgås de enkelte poster hver for sig:

2.1 Indkomstskat

Langt den største post blandt skatterne vedrører indkomstskat - nemlig 92%. Nedenstående tabel viser den forventede udvikling i udskrivningsgrundlaget, og det forventede provenu forudsat uændret udskrivningsprocent (25,8%):

Indkomstskat (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Udskrivningsgrundlag	19.815,7	20.249,2	20.746,2	21.382,1
Forskudsskat (25,8%)	-5.112,442	-5.224,3	-5.352,5	-5.516,6
Efterregulering vedr. 2024			-149,9	
Bidrag til skrå skatteloft ¹	8,1	8,3	8,5	8,7
Indkomstskat i alt	-5.104,4	-5.216,0	-5.493,9	-5.507,8

(Negative beløb angiver indtægter/overskud)

Udskrivningsgrundlaget i 2025 svarer til det statsgaranterede beløb. For overslagsårene budgetteres (som vanligt) ud fra en forventet statsgaranti i overslagsårene baseret på KL's skatte og tilskudsmodel. Ved fremskrivningen tages hensyn til antal skatteydere og skatteydernesammensætningen i Randers Kommune.

Skønnet fra KL er baseret på Økonomisk Redegørelse fra maj 2024 og tager udgangspunkt i de endelige skattedata for 2022. Ultimo august 2024 forventes en ny økonomisk redegørelse fra Økonomiministeriet, og på det tidspunkt er skattetallene for 2023 næsten endelige. Der er dermed et nyt skattegrundlag, som givetvis vil medføre ændrede skøn fra KL og dermed en revideret udgave af skatte- og tilskudsmodellen primo/medio september. Eventuelle korrektioner som følge heraf vil (som sædvanligt) blive medtaget som tekniske korrektioner til basisbudgettet.

¹ Kommunerne skal medfinansiere hvis kommuneskatten er sat op i forhold til 2007 (25,27%). Forskellen til den nuværende skatteprocent på 25,8% (altså 0,53 %-point) ganges med topskattegrundlaget på 1,52 mia. kr. (i 2025), hvorved medfinansieringsgrundlaget i 2025 kan opgøres til 8,1 mio.kr.

Som konsekvens af valget af selvbudgettering i 2024 er der indregnet et efterreguleringsbeløb vedrørende 2024 til afregning i 2027 på i alt 149,9 mio. kr. Dette beløb er fortsat usikkert og skal ses i sammenhæng med efterreguleringerne vedrørende udligningsbeløb (se afsnit 3.5 i dette notat for en samlet opgørelse af valget).

Skønnet over indkomstkatten på landsplan er sænket med 1,0 mia. kr. i 2025, med 6,2 mia. kr. i 2026 og 11,9 mia. kr. i 2027. Årsagen hertil er primært en lavere lønudvikling end tidligere forudsat (dette beskrives nærmere i særskilt notat om konsekvenserne af ændret PL-skøn).

Som følge af de lavere skøn over indkomstkatten kompenseres kommunerne under et via bloktilskuddet. Som det fremgår nedenfor, er denne compensation imidlertid ikke tilstrækkelig til at dække tabet på indkomstkatten i Randers Kommune:

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Ændringer indkomstskat (mindreindtægt)	32,7	109,4	265,5	101,4
Ændret bloktilskud (merindtægt)	-16,7	-103,4	-200,0	-15,8
Ændret udligning	5,2	15,2	-44,1	-65,6
I alt	21,1	21,2	21,4	20,1

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Tabellen viser en mindreindtægt på indkomstskatterne i Randers Kommune på 32,7 mio. kr. i 2025. Bloktilskuddet forøges med 16,7 mio. kr. og medtages udligningen bliver der tale om en samlet nettomindreindtægt på 21,1 mio. kr. i 2025. Beløbet er stort set det samme i årene fremover.

Normalt har Randers Kommune ikke så stor manko på udskrivningsgrundlaget, idet ændringen på indkomstkatten i høj grad bliver modsvaret af tilskud/udligning. Årsagen til ovennævnte difference er ifølge KL at en del af gevinsten ved selvbudgettering i 2024 er blevet modregnet allerede i 2025 og resten er modregnet i 2027².

Ovennævnte tal skal således ses i sammenhæng med den samlede opgørelse af de økonomiske konsekvenser af valget af selvbudgettering (se afsnit 3.5).

² En del af de kommuner, der valgte selvbudgettering i 2024, har valgt at budgettere med noget af gevinsten allerede i 2024. Noget af denne gevinst er ifølge KL modregnet i bloktilskuddet i 2025. Det drejer sig om ca. 0,9 mia. kr. svarende til ca. 15 mio. kr. for Randers Kommune. Resten af modregningen sker i 2027, jf. beskrivelsen under punkt "valg af selvbudgettering i 2024".

2.2. Selskabsskat

Den kommunale andel af selskabsskatteindtægterne afregnes på baggrund af den realiserede selskabsskat tre år tidligere. Indtægten i 2025 er således baseret på indkomståret 2022, og tallene ser ud som følger:

Selskabsskat til afregning 2025	Mio. kr.
Vedr. indkomstår 2022	
Selskabs- og fondsskat vedr. 2022	-67,5
Afregning som hjemstedskommune	18,5
Afregning som filialkommune	-33,7
I alt (før afregning vedr. tidligere år)	-82,7
Afregning vedr. tidligere år	
Afregning som hjemstedskommune	0,3
Afregning som filialkommune	-13,0
I alt vedr. tidligere år	-12,7
I alt	-95,4

(Negative beløb angiver indtægter/overskud)

Indtægterne fra selskabsskat i 2025 udgør således 95,4 mio. kr.

For overslagsårene følges KL vækstprocenter og budgetteringen af "afregning mellem kommuner" samt "afregning vedrørende tidligere år" der er fastlagt ud fra et gennemsnit over de seneste 4 år (2022-2025).

Den samlede selskabsskat kan dermed opgøres som følger:

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Selskabsskat	-67,5	-78,2	-81,2	-73,7
Afregning mellem kommuner	-15,2	-9,3	-9,3	-9,3
I alt	-82,7	-87,5	-90,5	-83,0
Afregning vedr. gamle år	-12,7	-3,4	-3,4	-3,4
Selskabsskat i alt	-95,4	-90,9	-93,9	-86,4

(Negative beløb angiver indtægter/overskud)

I overslagsårene forventes altså en lidt lavere indtægt end i 2025.

Sammenlignet med de forudsatte indtægter i september 2023 (der lå til grund for budget 2024-27) er skønnet for 2025 på landsplan øget med 0,6 mia. kr. og i overslagsårene er skønnet øget betydeligt med hhv. 2,9 mia. kr. i 2026 og 3,5 mia. kr. i 2027.

Bloktilskuddet reduceres tilsvarende, hvilket fremgår af nedenstående tabel, der viser det samlede regnestykke for Randers Kommune (inkl. reservebeløb fra budget 2024-27 på 5 mio. kr. i 2025 stigende til 15 mio. kr. i 2027):

Ændringer vedrørende selskabsskat (1.000 kr.)	2025	2026	2027	2028
Ændret selskabsskat	-12,7	-10,0	-13,5	-5,9
Ændret udligning	2,2	-19,2	-23,0	-14,8
Ændret bloktilskud	9,8	49,5	60,4	36,1
Selskabsskat i alt (netto)	-0,7	20,3	23,9	15,3
Reserve vedrørende selskabsskat m.m.	-5,0	-10,0	-15,0	-15,0
Selskabsskat efter reserve	-5,7	10,3	8,9	0,3

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Tallene viser, at der i 2025 er en samlet nettoerindtægt på 5,7 mio. kr. (inkl. reserve). I 2026, 2027 og 2028 er der derimod en mindreindtægt (inkl. reserve) på hhv. 10,3 mio. kr., 8,9 mio. kr. og 0,3 mio. kr.

Lægges alle årene sammen ses en samlet mindreindtægt, som dog ville have været betydeligt større, hvis der ikke var blevet afsat et reservebeløb i budget 2024-2027. Årsagen til mankoen skyldes primært, at udligningen på området kun er 50%.

KL oplyser, at skønnene på landsplan fra 2026 og frem vil blive opdateret i september på baggrund af Økonomisk Redegørelse for august 2024. Dette kan give anledning til justering af ovennævnte tal vedrørende 2026-28 (justeringerne medtages som tekniske korrektioner til basisbudgettet).

2.3 Grundskyld

Skatteministeriet har i april måned opgjort opdaterede skøn for indtægter fra grundskyld for 2024-2027. Det er disse skøn, der er anvendt ved budgetlægningen (jf. anbefaling fra KL, der dog samtidig gør opmærksom på, at skønnene fortsat er behæftet med betydelig usikkerhed).

Skønnet for 2024 er ligeledes opdateret og dette nye skøn (342,4 mio. kr.) ligger langt under det skøn ministeriet fremsendte til Randers Kommune i august 2023 og som lå til grund for budgetlægningen 2024-27 (380,0 mio. kr.). Der kan derfor forventes en negativ efterregulering i 2027 vedrørende 2024 på i alt 37,6 mio. kr. I budget 2024-27 var der afsat en reserve til efterreguleringen på 10 mio. kr.

Provenu af grundskyld (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Grundskyld landbrug (7,2 promille)	-23,1	-22,3	-22,2	-23,2
Grundskyld, øvrige (13,9 promille)	-312,0	-308,1	-316,0	-322,8
Skønnet tilbagebetaling vedr. tidligere år	0,0	0,0	0,0	0,0
Efterregulering i 2027 (vedr. 2024)	0,0	0,0	37,6	0,0
Grundskyld i alt	-335,1	-330,4	-300,7	-346,0

(Negative beløb angiver indtægter/overskud)

Størrelsen af efterreguleringen i 2027 er som nævnt fortsat behæftet med betydelig usikkerhed.

Ændringerne i forhold til forudsætningerne i Budget 2024-2027 fremgår af nedenstående tabel, der også indeholder de tilhørende ændringer vedrørende tilskud/udligning:

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Ændring grundskyld	32,5	30,9	31,2	23,4
Ændret bloktilskud	-12,1	-11,6	-11,5	-0,4
Ændret udligning	-14,0	-13,1	-13,2	-16,4
I alt før efterregulering	6,4	6,2	6,4	6,6
Efterregulering vedr. 2024			37,6	
Afsat reservebeløb			-10,0	-10,0
I alt inkl. efterregulering vedr. 2024	6,4	6,2	34,0	-3,4

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Tabellen viser nettomindreindtægter på 6,4 mio. kr. i 2025 og 6,2 mio. kr. i 2026. I 2027 er der derimod tale om en nettomindreindtægt på 34,0 mio. kr. (inkl. afsat reservebeløb) som følge af den store forventede efterregulering i 2027. Størrelsen af efterreguleringen er dog som ovenfor nævnt fortsat behæftet med betydelig usikkerhed.

Kommunerne har i de senere år været underlagt en uhensigtsmæssig usikkerhed ifm. indtægter fra ejendomsskatter. På den baggrund er det med økonomiaftalen for 2025 aftalt mellem regeringen og KL at drøfte mulige tiltag for at understøtte mere stabile rammer for kommunernes økonomi.

2.4 Dækningsafgift (erhverv)

KL har i juli måned 2024 udsendt opdaterede tal for dækningsafgift – med udgangspunkt i ministeriets tal fra april 2024.

De opdaterede skøn indebærer, at beløbet for 2025-27 svarer til de beløb, der indgik ved sidste års budgetlægning. Der er nemlig (som følge af omlægningerne på området) indført en kompensationsordning, hvor der i 2025-27 ydes kompensation til kommunerne baseret på det skønnede grundlag kommunerne havde til rådighed i forbindelse med budgetlægningen for 2024.

Budgettallene på området ser ud som følger:

Dækningsafgift, mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Dækningsafgift på erhvervsejendomme	-23,6	-22,8	-22,9	-18,3
Dækningsafgift af off. Ejendomme	-6,4	-6,4	-6,4	-6,4
Dækningsafgift i alt	-30,0	-29,2	-29,3	-24,7

Udover ovennævnte kompensation, er der aftalt en særskilt kompensation til kommuner med nettotab som følge af omlægningen på området. Ordningen omfatter typisk kommuner med beskedne eller ingen indtægter fra dækningsafgifter.

Ministeriet har udmeldt kompensationsbeløb for 2025 på i alt 454,0 mio. kr. og heraf modtager Randers Kommune 10,7 mio. kr. Der er (jf. KL) indregnet et lignende niveau i overslagsårene. Beløbene er budgetlagt under tilskud/udligning (se afsnit 3.12 nedenfor).

Det samlede regnestykke vedrørende dækningsafgift inkl. ændringer i bloktilskuddet ser ud som følger:

Ændringer vedrørende dækningsafgift på erhvervsejendomme (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Ændret dækningsafgift	0,0	0,0	0,0	4,6
Ændret balancetilskud	-0,9	0,7	1,8	2,0
Tilskud vedr. tab sfa. ændring i dækningsafgift	-10,7	-10,0	-10,0	-10,0
Ændringer i alt	-11,6	-9,3	-8,2	-3,4

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Der er altså på dette område tale om en samlet nettomerindtægt i alle år – det skal dog understreges, at tilskuddet vedrørende tab som følge af ændret beregningsmetode fra 2026 og frem er behæftet med usikkerhed.

2.5 Forskerskat og dødsboskat

Forskerskatten er budgetlagt med 2,0 mio. kr. i årene 2025-28. Den seneste opgørelse for 2023 viser en indtægt på 2,7 mio. kr. og 1,1 mio. kr. for år 2022.

Dødsboskatten afregnes 3 år efter indkomståret. For 2025 er indtægten opgjort til 0,3 mio. kr. Indtægten i 2024 var 1,8 mio. kr. og på den baggrund er der forudsat en fremtidig indtægt på 1,0 mio. kr. i årene 2026-28.

3. Tilskud og udligning

Nedenstående tabel viser de samlede beløb fra tilskud og udligning i basisbudget 2025-28. Tallene er som udgangspunkt alle fra KL's skatte- og tilskudsmodel, bortset fra de linjer der er markeret med blå – her er der tale om særlige skøn for Randers Kommune, som ikke er en del af KL's tilskudsmodel, jf. nedenstående beskrivelse:

Tilskud og udligning (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Udligning af beskatningsgrundlag	-531,4	-608,5	-677,1	-710,7
Tillæg til kommuner med lavt beskatningsgrundlag	-21,7	-38,2	-52,0	-56,7
Yderligere tillæg vedr. beskatningsgrundlag	-15,6	-16,9	-16,9	-17,2
Efterregulering af tidligere tilskudsår vedr. beskatningsgrundlag	0,0	0,0	-33,5	0,0
Korrektion vedr. overudligning (inkl. efterreg)	4,4	5,2	5,3	5,4
Efterregulering af tidligere tilskudsår vedr. overudligning	0,0	0,0	-0,5	0,0
Udligning af udgiftsbehov	-339,4	-342,0	-348,3	-355,2
Tillæg for kommuner med højt udgiftsbehov	-7,3	-7,4	-7,5	-7,6
Finansiering af tillæg vedr. udgiftsbehov	4,2	4,4	4,6	4,7
Efterregulering af tidligere tilskudsår vedr. udgiftsbehov	0,0	0,0	-29,0	0,0
Bidrag til kommuner med tab på udligningsreformen	23,0	23,0	23,0	23,0
Ordinært bloktilskud	-1.336,7	-1.472,5	-1.390,2	-1.687,3
Betinget bloktilskud vedr. service	-50,4	-50,6	-50,7	-50,8
Betinget bloktilskud vedr. anlæg	-16,8	-16,9	-16,9	-16,9
Efterregulering af tidligere tilskudsår vedr. bloktilskud	0,0	0,0	7,7	0,0
Kompensation for demografi m.m.	0,0	-8,5	-17,0	-25,5
Reserve vedr. folketal på landsplan	0,0	12,0	12,0	12,0
Kollektiv skattesanktion vedr. 2024	5,6	5,6	8,4	8,4
Udligning af selskabsskat	-60,8	-80,7	-84,4	-76,1
Udligning af dækningsafgift af offentlige ejendomme	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Udligning og generelle tilskud	-2.343,8	-2.592,8	-2.663,7	-2.951,5
Udlændingetilskud	-42,8	-44,3	-45,7	-47,2
Udlændingetilsvær (inkl. efterreg)	58,4	60,7	62,8	64,9
Efterregulering af tidligere tilskudsår vedr. udlændinge	0,0	0,0	-0,3	0,0
Udlændinge (netto)	15,6	16,4	16,7	17,7
Det særlige ældretilskud (generelt løft)	-15,0	-15,6	-16,0	-16,6
Det særlige ældretilskud (styrket kvalitet)	-20,1	-20,8	-21,5	-22,2
Tilskud vedr. bedre dagtilbud	-11,1	-11,5	-11,9	-12,2
Finansieringstilskud	-91,3	-91,3	-91,3	-91,3
Værdighedsmilliard	-21,1	-21,8	-22,5	-23,3
Pulje til bekæmpelse af ensomhed	-2,0	-2,1	-2,1	-2,2
Regionalt udviklingsbidrag	12,7	13,1	13,6	14,1
Tilskud vedr. tab sfa ændring i dækningsafgift	-10,7	-10,0	-10,0	-10,0
Særlige tilskud i alt	-158,7	-160,0	-161,8	-163,7
TOTAL	-2.486,9	-2.736,4	-2.808,8	-3.097,4

(Negative beløb angiver indtægter)

Der er således budgetlagt indtægter på 2.486,9 mio. kr. i 2025 stigende til 3.097,4 mio. kr. i 2028.

Nedenfor gennemgås de største/nye poster i tabellen:

3.1 Udligning af beskatningsgrundlag

Der foretages en særskilt udligning vedr. hhv. beskatningsgrundlag og udgiftsbehov.

Udligningen af beskatningsgrundlag er opdelt i følgende tre poster:

1. Den generelle udligning (75%)
2. Yderligere udligning for kommuner med lavt beskatningsgrundlag (20%)
3. Yderligere tillæg vedr. beskatningsgrundlag

Den generelle udligning (75%)

Der udlignes med 75% af forskellen mellem kommunens beregnede skatteudskrivning og kommunens befolkningsmæssige andel af den samlede skatteudskrivning.

Kommunens beregnede skatteudskrivning findes ved at gange det samlede beskatningsgrundlag (21.104,1 mio. kr.³) med den landsgennemsnitlige skatteprocent (25,074%). Herved fås en beregnet skatteudskrivning på 5.291,8 mio. kr.

De samlede skatteindtægter på landsplan er 356.905,1 mio. kr. og Randers Kommunes befolkningsmæssige andel heraf er 1,681% svarende til 6.000,3 mio. kr. Regnestykket ser da således ud:

Udligning af beskatningsgrundlag i 2025	Mio. kr.
Beregnet skatteudskrivning, Randers Kommune	5.291,8
Befolkningsmæssig andel af samlet skatteindtægt	6.000,3
Forskel	-708,5
Udligningspct	75,0
Udligningsbeløb (indtægt)	-531,4

Randers Kommune modtager på den baggrund 531,4 mio. kr. i den generelle udligning af beskatningsgrundlag i 2025.

Yderligere udligning for kommuner med lavt beskatningsgrundlag (20%)

For de kommuner, hvor den beregnede skatteudskrivning er mindre end 90% af kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede udgiftsbehov opgjort i udligningssystemet foretages der en yderligere udligning på 20% af denne forskel.

³ Beskatningsgrundlaget er defineret som udskrivningsgrundlaget tillagt 3,08% af grundværdier vedr. produktionsjord og 10,06% af grundværdier vedr. øvrige ejendomme.

Regnestykket ser ud som følger:

Tillæg til kommuner med svagt beskatningsgrundlag i 2025	Mio. kr.
Beregnet skatteudskrivning, Randers	5.291,8
90% af "befolkningsmæssig andel af det samlede udgiftsbehov"	5.400,3
Forskel	-108,5
Udligningspct	20,0
Udligningsbeløb (indtægt)	-21,7

Randers Kommune modtager på den baggrund 21,7 mio. kr. i 2025 i yderligere udligning som følge af svagt beskatningsgrundlag.

Yderligere tillæg vedrørende beskatningsgrundlag

Ovennævnte yderligere udligning for kommuner med svagt beskatningsgrundlag medfører et samlet udligningsbehov på landsplan på 1.266,9 mio. kr.

For kommuner med højt beskatningsgrundlag sker der en yderligere udligning på 18% af den del der overstiger 125% af kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede skatteprovenu. Dette giver et samlet provenu på landsplan på 926,1 mio. kr.

Forskellen mellem disse to tal giver et nettobidrag på 261,7 mio. kr. som fordeles til alle landets kommuner efter indbyggertal. Randers Kommune modtager 4,4 mio. kr. i 2025 fra denne ordning.

3.2 Udligning af udgiftsbehov

Udligning af udgiftsbehov er ligeledes opdelt i 3 poster:

- Den generelle udligning (93%)
- Yderligere udligning for kommuner med udgiftsbehov over landsgennemsnit (2%)
- Finansiering af den yderligere udligning

Den generelle udligning (93%)

Ligesom ved udligning af beskatningsgrundlaget udlignes også her forskellen mellem kommunens beregnede udgiftsbehov og kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede udgiftsbehov.

Det beregnede udgiftsbehov for Randers Kommune består både af et aldersbestemt udgiftsbehov og et socioøkonomisk udgiftsbehov.

Nedenstående tabel viser beregningen af "udligning af udgiftsbehov":

Udligning af udgiftsbehov i 2024	Mio. kr.
Beregnet udgiftsbehov, Randers	8.219,1
Kommunens andel af samlet udgiftsbehov	7.854,1
Forskel	-365,0
Udligningspct	93,0
Udligningsbeløb (indtægt)	-339,4

Tabellen viser, at Randers Kommune modtager 339,4 mio. kr. som udligning af udgiftsbehov i 2025.

Yderligere udligning (2%)

Der udlignes med yderligere 2% for de kommuner, hvor det beregnede udgiftsbehov er større end den befolkningsmæssige andel af det samlede udgiftsbehov. Som det fremgår ovenfor er dette tilfældet for Randers Kommune, og derfor svarer det i praksis til en udligning af udgiftsbehovet med 95% i alt.

Den yderligere udligning giver en indtægt for Randers Kommune på 7,3 mio. kr. i 2025.

Finansiering af den yderligere udligning

Den yderligere udligning skal finansieres af alle landets kommuner. Det samlede finansieringsbeløb udgør 247,3 mio. kr., og Randers Kommunes andel heraf er (1,681%) svarende til 4,2 mio. kr.

3.3 Bidrag til kommuner med tab på udligningsreform (særlig kompensation)

I forbindelse med den seneste udligningsreform kunne der for nogle kommuner beregnes et tab - og dette tab kompenseres på følgende vis – afhængig af beskatningsgrundlaget:

- Beskatningsgrundlag under 180.000 kr. pr. indbygger – tab over 0,15% kompenseres
- Beskatningsgrundlag over 180.000 kr. pr. indbygger – tab over 0,40% kompenseres

Ordningen finansieres efter andel af folketal for de kommuner, der ikke har et tab på ordningen – herunder Randers Kommune. Bidraget er beregnet en gang for alle og udgør årligt 23,0 mio. kr. for Randers Kommune.

3.4 Bloktilskud

Bloktilskuddet fordeles efter andel af indbyggertallet i kommunen. Som tidligere nævnt er Randers Kommunes andel på 1,681% i 2025. Specifikationen af bloktilskuddet er som følger:

Bloktilskud 2025 (mio. kr.)	Land	Randers
Bloktilskud, udgangspunkt	-80.445	-1.352,4
Finansiering af tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår mm	933,8	15,7
Bloktilskud i alt (før betinget)	-79.511	-1.336,7
Betinget bloktilskud, service	-3.000	-50,4
Betinget bloktilskud, anlæg	-1.000	-16,8
Bloktilskud i alt	-83.510,7	-1.404,0

(Negative beløb angiver indtægter/overskud)

Det samlede bloktilskud til udbetaling til Randers Kommune udgør således 1.404,0 mio. kr. i 2025. Som tidligere år er der dog et betinget bloktilskud på 3 mia. kr. vedr. serviceområderne (50,4 mio. kr.) og 1 mia. kr. vedrørende anlæg (16,8 mio. kr. for Randers Kommune).

Med hensyn til det betingende bloktilskud gælder følgende:

Budgetsituationen - de betingede bloktilskud kommer til udbetaling, hvis kommunerne under ét i budgetsituationen overholder de mellem regeringen og KL aftalte rammer for henholdsvis service og anlæg. En eventuel sanktion er som udgangspunkt kollektiv, men ministeren kan gøre sanktionen delvist individuel, hvis det vurderes, at enkeltkommuner ikke har udvist en passende budgetadfærd.

Regnskabssituationen – der er sanktion på servicerammen i regnskabet. Sanktionen er delt i en individuel del (60 pct.) som betales af de kommuner, som i regnskabet har overskredet det oprindelige budget samt en kollektiv del (40 pct.). Med hensyn til anlæg er der ikke en sanktionsmekanisme i regnskabssituationen, men af økonomiaftalen fremgår det (i lighed med tidligere år), at det er en central forudsætning for økonomiaftalen, at de kommunale anlægsudgifter både i budgetterne og regnskabet holdes indenfor det forudsatte niveau.

I budgetforslaget er det som sædvanlig forudsat, at kommunerne overholder de aftalte rammer på både service og anlæg, så de betingede bloktilskud kommer til udbetaling.

Ved opgørelsen af bloktilskuddet indgår et stort balanceregnestykke, der post for post angiver om kommunerne skal have tilført midler eller det modsatte. De relevante ændringer er beskrevet nærmere i de enkelte afsnit i dette notat (se fx afsnit 2 om skattesiden).

Udover de mere konkrete poster indeholder økonomiaftalen et generelt løft af servicerammen (og dermed bloktilskuddet) på 2,3 mia. kr. (ex demografi) i 2025. Det svarer til 39,2 mio. kr. for Randers Kommune.

Specifikationen er som følger for årene 2025 og frem:

Mio. kr. (2025 PL)	2025	2026	2027	2028
Reduktion i administration	4,1	4,1	4,1	4,1
Kvalitetsløft af ældreplejen	-11,4	-14,4	-19,7	-19,7
Øvrig løft af almen velfærd	-31,9	-31,9	-31,9	-31,9
I alt	-39,2	-42,2	-47,5	-47,5

Beløbet på de 39,2 mio. kr. stigende til 47,5 mio. kr. indgår som generel finansiering i budget 2025-28. I budgetforslaget er det således forudsat, at det samlede løft i økonomiaftalen givet til almenområdet (herunder ældreområdet) anvendes som generel finansiering af det samlede budget.

For så vidt løftet til ældreområdet, så fremgår det af økonomiaftalen, at midlerne gives som et kvalitetsløft til ældreplejen med henblik på omstilling, etablering af faste teams, kontinuitet og øget kvalitet - herunder helhedspleje og at medarbejderne i ældreplejen får mere tid til den enkelte ældre. Som det fremgår af tabellen, svarer Randers Kommunes andel af løftet til 11,4 mio. kr. i 2025 stigende til 19,7 mio. kr. i 2028.

Givet kommunens økonomiske situation og det forhold at de modtagne beløb ikke er øremærkede, er midlerne vedrørende ældreområdet - som førnævnt - forudsat anvendt som generel finansiering af det samlede budgetforslag.

Hvis ikke der i budgetforslaget var forudsat fuld indregning af nettoløftet fra økonomiaftalen som ren finansiering, ville ubalancen i det fremlagte budget have været tilsvarende højere.

3.5 Efterregulering af tidligere tilskudssår

Som noget nyt er der i tabellen oplyst en række poster med efterregulering af tidligere tilskudsår. Dette vedrører efterregulering i 2027 som følge af Randers Kommunes valg af selvbudgettering i 2024. Efterreguleringsbeløbene er som følger:

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Efterregulering vedr. beskatningsgrundlag	0,0	0,0	-33,5	0,0
Efterregulering vedr. overudligning	0,0	0,0	-0,5	0,0
Efterregulering vedr. udgiftsbehov	0,0	0,0	-29,0	0,0
Efterregulering vedr. bloktilskud	0,0	0,0	7,7	0,0
Efterregulering vedr. udlændinge	0,0	0,0	-0,3	0,0
Efterregulering i alt	0,0	0,0	-55,6	0,0

Efterreguleringen på udligningen skal ses i sammenhæng med efterreguleringen vedrørende indkomstskat (afsnit 2) samt modregning i bloktilskuddet m.m. Det samlede resultat fremgår af nedenstående tabel (se nærmere beskrivelse i hovednotat om basisbudget 2025-28):

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Valg af selvbudgettering i 2024				
Efterregulering af indkomstskat	0,0	0,0	-149,9	0,0
Efterregulering af tilskud/udligning	0,0	0,0	-55,6	0,0
Merindtægt før modregning i bloktilskud m.m.	0,0	0,0	-205,5	0,0
Modregning i bloktilskud	0,0	0,0	180,7	0,0
Afsat reservebeløb vedr. modregning i bloktilskud	0,0	0,0	-40,0	-40,0
Nettomerindtægt	0,0	0,0	-64,7	-40,0
Yderligere reduktion i bloktilskud vedr. år 2022 og 2023	0,4	3,6	0,0	0,0
I alt	0,4	3,6	-64,7	-40,0

3.6 Kompensation for demografi i overslagsår

I lighed med sidste år er der i budgetforslaget forudsat en kompensation i kommende års økonomaftaler mellem regeringen og KL på 0,5 mia. kr. årligt fra 2026 og frem som følge af det demografiske udgiftspres – svarende til 8,5 mio. kr. i 2026 stigende til 25,5 mio. kr. i 2028 for Randers Kommune.

Kompensationen er ikke indregnet i KL's skatte- og tilskudsmodel, men det må forventes, at kommunerne også fremover bliver kompenseret for det stigende demografiske pres i et eller andet omfang.

Beløbets størrelse er behæftet med forholdsvis stor usikkerhed – og afhænger bl.a. af det fremtidige finanspolitiske råderum på landsplan. Forudsætningen om de 0,5 mia. kr. årligt skal således betragtes som en forventet samlet netto-kompensation til kommunerne.

3.7 Reserve vedrørende folketal på landsplan

Som det fremgår af beskrivelsen i hovednotatet om basisbudgettet er der afsat et reservebeløb på 12 mio. kr. fra 2026 og frem vedrørende folketallet på landsplan. Reservebeløbet fremgår ikke af KL's skatte- og tilskudsmodel.

Baggrunden er, at Danmarks Statistik (DS) i deres befolkningsprognose forudsætter at alle ukrainske flygtninge vil rejse hjem i løbet af 2025 (som følge af særloven vedrørende de ukrainske flygtninge, der kun vedtages for et år ad gangen). Modsat forudsætter Randers Kommune i egen prognose, at de ukrainske flygtninge forbliver i kommunen.

Når DS i næste års prognose med stor sandsynlighed hæver folketallet for 2026 og frem med ca. 30.000 personer vil Randers Kommunes andel af folketallet blive mindre – og dermed vil Randers Kommune modtage mindre i bloktilskud (som fordeles efter andel af folketal) og mindre i udligning af beskatningsgrundlag⁴.

Som følge af denne asymmetri i forudsætningerne er der i basisbudgettet afsat et reservebeløb på 12 mio. kr. fra og med 2026.

3.8 Kollektiv skattesanktion vedrørende 2024

Kommunerne hævede i 2024 de kommunale skatter med ca. 667 mio. kr. opgjort ekskl. ændrede skatter i medfør af udligningsreformen. Regeringen har med henvisning til gældende lovgivning sanktioneret skattestigningen, idet der var forudsat en uændret skat for kommunerne under ét i økonomiaftalen for 2024.

Den kollektive andel af sanktionen udgør på landsplan 335,5 mio. kr. (i 2025 og 2026) mens beløbet for 2027 er 500,2 mio. kr. Randers Kommune andel heraf er 5,6 mio. kr. (i 2025 og 2026) samt 8,4 mio. kr. i 2027 og frem.

Randers Kommune havde i budget 2024-27 delvist indregnet disse kollektive sanktioner, jf. nedenstående tabel:

⁴ Ved udligningen af beskatningsgrundlaget beregnes Randers Kommunes "fair" andel af den samlede skatteindtægt på landsplan. Og denne beregning sker ud fra kommunens andel af folketallet. Når denne andel bliver mindre, vil kommunen modtage mindre i udligning af beskatningsgrundlag.

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Indregnet i budget 2024-2027	2,5	2,5	3,8	3,8
Nye oplysninger til budget 2025-28	5,6	5,6	8,4	8,4
I alt (merudgift)	3,1	3,1	4,6	4,6

Der er således tale om merudgifter på 3,1 mio. kr. i 2025/26 samt 4,6 mio. kr. i 2027 og frem.

3.9 Udligning af selskabsskat

Der er fortsat udligning af selskabsskat med 50% af forskellen til landsplan. Beregningen af udligningsbeløbene i perioden 2025-28 for Randers Kommune fremgår af tabellen nedenfor:

Udligning af selskabsskat	2025	2026	2027	2028
Provenu Randers (kr. pr. indbygger)	949	903	929	850
Provenu Land (kr. pr. indbygger)	2.157	2.507	2.598	2.350
Forskel (kr. pr. indbygger)	1.208	1.604	1.669	1.499
Folketal (statsgaranti i 2025)	100.609	100.636	101.105	101.576
Udligningsprocent	50	50	50	50
Udligning (mio. kr.)	-60,8	-80,7	-84,4	-76,1

(Negative beløb angiver indtægter/overskud)

Som det fremgår modtager Randers Kommune 60,8 mio. kr. i udligning vedr. selskabsskat i 2025 – og et noget højere beløb i overslagsårene. Udligningsbeløbets størrelse afspejler det faktum, at Randers Kommunes provenu pr. indbygger ligger langt under det landsgennemsnitlige provenu pr. indbygger, jf. ovennævnte tabel.

3.10 Udligning af dækningsafgift af offentlige ejendomme

Ved sidste udligningsreformen blev der indført en udligningsordning vedrørende dækningsafgift. Kommunens tilskud eller bidrag pr. indbygger beregnes som 10 pct. af forskellen mellem kommunens provenu pr. indbygger fra dækningsafgift på offentlige ejendomme og det landsgennemsnitlige provenu pr. indbygger.

Beregningen af udligningsbeløbet i 2025 ser således ud for Randers Kommune:

Udligning af dækningsafgift i 2025	Beløb
Land (kr. pr. indbygger)	144,7
Randers (kr. pr. indbygger)	62,9
Forskel (kr. pr. indbygger)	81,8
Folketal (statsgaranti i 2024)	100.609
Udligningsprocent	10
Udligning (mio. kr.), indtægt	-0,82

Randers Kommune modtager altså 0,8 mio. kr. i 2025 i udligning af dækningsafgift vedrørende offentlige ejendomme.

3.11 Finansieringstilskud

Med udligningsreformen blev det såkaldte finansieringstilskud gjort permanent.

Fordelingen fastholdes på niveauet for 2020, dog opdateret med udviklingen i kommunernes befolkningsandel. I 2024 modtog Randers Kommune 91,4 mio. kr. Beløbet i 2025 udgør 91,3 mio. kr. Der forudsættes uændret niveau i overslagsårene, jf. KL's tilskudsmodel.

3.12 Tilskud vedrørende tab som følge af ændring i dækningsafgift

Der er aftalt en særskilt kompensation til kommuner med nettotab som følge af omlægningen på området.

Ministeriet har udmeldt kompensationsbeløb for 2025 på i alt 454,0 mio. kr. og heraf modtager Randers Kommune 10,7 mio. kr.

KL er fortsat i dialog med ministeriet om kompensationsbeløb for 2026-2028. Med forbehold for denne afklaring forventer KL, at kompensationsbeløbet i 2026-28 vil være nogenlunde på niveau med de udmeldte beløb i 2025.

På den baggrund er der i basisbudgettet indarbejdet et forventet kompensationsbeløb på 10 mio. kr. i 2026 og frem (men størrelsen af beløbet er behæftet med en vis usikkerhed).

4. Serviceudgifter

Kommunens serviceudgifter er budgetteret med udgangspunkt i tallene fra budget 2024-27 – hertil er som sædvanlig tillagt byrådsbeslutninger, demografi samt ændrede pris- og lønfremskrivninger m.m.

Nedenstående tabel viser de største ændringer siden budget 2024-27 på serviceudgifterne:

Serviceudgifter - specifikation af større ændringer	2025	2026	2027	2028
Ændret demografiregulering	7,5	-1,7	-6,5	17,5
Ændret pris- og lønskøn inkl. trepartsaftalen	-15,9	-70,0	-162,5	10,4
Nyt lov- og cirkulæreprogram	13,3	17,4	18,5	22,1
Nyt effektiviseringskrav i 2028	0,0	0,0	0,0	-20,0
Flere hænder og højere faglighed i ældreplejen (omlægning til bloktilskud)	9,4	9,4	9,4	9,4
Daginstitutioner - budget til øvrig drift	6,7	6,7	6,7	6,7

Ovennævnte punkter beskrives nærmere i nedenstående afsnit. De linjer i nedenstående tabeller, der hænger sammen med ovennævnte tabel, er markeret med blå.

4.1 Ændringer siden budget 2024-2027

Ændret demografiregulering

Randers Kommunes demografireguleringer er beskrevet nærmere i særskilt notat, der er vedlagt budgetmaterialet (demografireguleringer i basisbudget 2025-28). Nedenfor følger hovedresultaterne.

De samlede demografireguleringer er opgjort som følger:

Samlet demografiregulering (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Småbørn	1,6	3,7	6,5	3,4
Skole	7,9	5,3	6,2	7,2
Social	8,2	9,8	12,3	15,0
Omsorg	16,3	32,9	53,4	74,3
I alt (inkl efterregulering)	34,1	51,7	78,4	99,9

Beregningerne viser et reguleringsbehov set i forhold til 2024 på 34,1 mio. kr. i 2025 stigende til et reguleringsbehov på 99,9 mio. kr. i 2028.

Ovennævnte beløb er i første omgang blive placeret på en central konto (under økonomiudvalget). I forbindelse med budgetaftalen for 2025-28 forudsættes beløbene vedrørende 2025 (altså de 34,1 mio. kr.) udmøntet med varig effekt. Ændringerne i overslagsårene vil fortsat stå som puljebeløb under økonomiudvalget.

I forhold til budget 2024-27 er der tale om følgende ændringer (jf. også oversigtstabellen i starten af dette afsnit):

Ændring ift. budget 2024-27 (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Småbørn	-3,7	-11,1	-16,5	-19,6
Skole	9,6	8,6	10,8	11,7
Social	6,3	5,0	4,6	7,3
Omsorg	-4,7	-9,2	-12,8	8,1
I alt (inkl efterregulering)	7,5	-6,7	-14,0	7,5

Minus angiver mindredgift/plus angiver merudgift

Der er således tale om en merudgift på 7,5 mio. kr. i 2025. I 2026 er der en mindredgift på 6,7 mio. kr. og i 2027 en mindredgift på 14,0. Merudgiften i 2028 (på i alt 7,5 mio. kr.) skyldes, at der (selvsagt) ikke er indregnet en stigning fra 2027 til 2028 i budget 2024-27.

Det samlede regnestykke vedrørende demografi – inkl. beløb modtaget fra økonomaftalen samt ændringer i tilskud og udligning fremgår af nedenstående tabel:

Nettoresultat demografi (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Kompensation fra økonomaftalen	-16,8	-16,8	-16,8	-16,8
Forudsat yderligere kompensation i overslagsår (eget skøn i budget 2025-28)		-8,5	-17,0	-25,5
Allerede indregnet kompensation i budget 2024-27	8,5	17,0	25,5	25,5
Forventet kompensation i alt (netto)	-8,3	-8,3	-8,3	-16,8
Ændrede demografibeløb (jf demografinotat)	7,5	-6,7	-14,0	7,5
Nyt reservebeløb demografi		5,0	7,5	10,0
I alt	-0,9	-10,0	-14,8	0,7

Tabellen viser, at der sammenlagt over årene er en nettomindredgift.

Det nye reservebeløb vedrørende demografi på 5,0 mio. kr. i 2026 stigende til 10,0 mio. kr. i 2028 vedrører forventede merudgifter i demografimodellerne. Årsagen er at der nu forventes et højere folketal i 2026 og frem end det folketal, der fremgår af kommunens egen prognose, jf. nedenstående tabel:

Folketal pr. 1/1	2026	2027	2028
Aktuelt skøn (anvendt på indtægtssiden)	100.636	101.105	101.576
Folketal i egen prognose	100.463	100.858	101.265
Forskel	173	247	312

Det aktuelle skøn over folketallet i 2026 og frem er anvendt på indtægtssiden (ved budgettering af tilskud/udligning).

På udgiftssiden (demografimodellerne) er folketallet i egen prognose anvendt.

For at sikre symmetri mellem udgiftssiden og indtægtssiden bør der afsættes en udgiftsreserve til demografimodellerne baseret på det aktuelle skøn over folketallet i 2026 og frem. Dette er baggrunden for det afsatte reservebeløb på 5,0 mio. kr. i 2026 stigende til 10 mio. kr i 2028.

Ændret pris- og lønskøn inkl. trepartsaftalen

Der er indgået ny overenskomst (O24) samt en trepartsaftale (fra december 2023). Hertil kommer ændringer i forudsætningerne vedrørende prisudviklingen, jf KL's seneste skøn. Alle disse forhold er beskrevet i særskilt notat (notat om ændret pris- og lønskøn 2024-2028 Inkl. trepartsaftale).

Ved en opgørelse af det samlede resultat skal reguleringerne på indtægtssiden/bloktilskuddet medregnes. Bloktilskuddet til kommunerne bliver nemlig reguleret som følge af de ændrede PL-skøn samt merudgifterne til trepartsaftalen.

Den samlede kompensation fordeles ud til kommunerne efter andelen af folketallet – og der sondres ikke mellem O24 og trepartsaftalen. Der angives således blot en samlet kompensation som følge af de ændrede PL skøn/trepartsaftalen m.m. under ét.

Udover bloktilskudsændringen er der i budget 2024-27 afsat et reservebeløb på 5 mio. kr. årligt i forbindelse med midtvejsreguleringen af PL i 2024. Det forudsættes, at der ikke er behov for en lignende reserve i budget 2025-28. Det tidligere afsatte reservebeløb kan dermed anvendes som finansiering, jf. nedenstående tabel, der sammenfatter ændringerne på både udgiftssiden og indtægtssiden:

Mio. kr.	2024	2025	2026	2027	2028
Udgiftssiden					
Ændring priser	-6,5	-17,2	-28,0	-36,9	3,3
Ændring løn (ex trepart)	10,3	-42,6	-118,6	-202,1	-69,4
Trepartsaftale/lavtlønspulje	18,2	43,9	65,5	65,5	65,5
Pulje til fleksibel og bæredygtig løndannelse	0,0	0,0	11,1	11,1	11,1
Udgifter i alt	22,0	-15,9	-70,0	-162,5	10,4
Indtægtssiden					
Ændring bloktilskud	-19,8	19,8	82,5	182,7	4,2
Reserve vedrørende PL fra B24-27	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Indtægter i alt	-24,8	14,8	77,5	177,7	-0,8
Nettoresultat	-2,8	-1,1	7,5	15,2	9,6

(+ angiver merudgift, minus angiver mindreudgift)

Tabellen viser, at der i 2024 er en samlet nettomindreudgift på 2,8 mio. kr. som indgår i den samlede budgettopfølgning pr. 31/5 2024.

I 2025 er der ligeledes en nettomindreudgift på 1,1 mio. kr. mens der for de kommende år er en beregnet nettomerudgift.

Der henvises til det særskilte notat ændret pris- og lønskøn for en nærmere beskrivelse.

Nyt lov og cirkulæreprogram

Konsekvenserne af lovændringer samt øvrige reguleringer er indregnet i basisbudgettet. Som sædvanlig er det i udgangspunktet forudsat, at Randers Kommune har mer-/eller mindredgifter svarende til andelen af den modtagne kompensation.

Det samlede regnestykke inkl. den modtagne kompensation via bloktilskuddet ser ud som følger:

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Merudgifter som følge af lovændringer	13,3	17,4	18,5	22,1
Kompensation via bloktilskuddet	-13,1	-19,4	-21,1	-24,7
I alt	0,2	-2,0	-2,6	-2,6

Lovændringen om "sænkelse af klasseloftet i 0.-2. Klasse" er i Randers Kommune indregnet i demografimodellen på skoleområdet og skal dermed ikke indregnes som merudgift her. Dette er hovedårsagen til nettomindredriften i ovennævnte tabel (idet kompensationen udgør 1,1 mio. kr. i 2025 stigende til 2,4 mio. kr. i 2027 og frem).

Årsagen til at der i 2025 alligevel er en lille nettomerudgift skyldes det forhold, at LC-programmet indeholder kommunal medfinansiering af en række it-projekter, hvortil der ikke er nogen modpost (bl.a. fællesoffentlig digitaliseringsstrategi, drift og videreudvikling af digitalt sundhedskort, national serviceplatform og fælles medicinkort).

Nedenstående tabel viser en specifikation af ovennævnte merudgifter som følge af lovændringer (altså ovennævnte 13,3 mio. kr. i 2025 stigende til 22,1 mio. kr. i 2028). Efterfølgende gives en kort beskrivelse af de største poster:

Lovændringer (mio. kr.), 25 PL	2025	2026	2027	2028
Lov om ny ejendomsskattelev	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Følgelov til ny ejendomsskattelev	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Omlægning af indsatsen mod hjemløshed og udvidelse af ordning om udslningsboliger og indretning af bofællesskaber	0,0	0,0	0,6	0,6
Regulering vedr. Barnets lov	0,0	0,0	0,8	0,8
Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, lov om opkrævning af underholdsbidrag og forskellige andre love	0,1	0,1	0,1	0,1
Efterregulering vedr. udvidelse af gratis tandpleje til også at omfatte de 18-21 årige.	0,0	1,0	1,0	1,0
Fradragsret for indbetalinger til aldersforsikring, aldersopsparinger og supplerende engangssum i indtægtsgrundlaget ved beregning af visse sociale ydelser	0,5	0,5	0,5	0,5
Ret til lommepengejob til kriminalitetstruede unge	0,2	0,2	0,2	0,2
Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.	0,3	0,3	0,3	0,3
Bedre mulighed for udsat skolestart	3,7	3,7	3,7	3,7
Sænkelse af klasseloftet i børnehaveklassen og på 1. og 2. klassetrin	0,0	0,0	0,0	0,0

Lovændringer (mio. kr.), 25 PL	2025	2026	2027	2028
Målrettet indsats for beskyttelse af boringsnære beskyttelsesområder og præcisering af forholdet til 25 meters beskyttelseszonen omkring vandboringer	0,3	0,1	0,1	0,1
Ligestilling af krisecentertilbud til mænd m.v.	0,2	0,2	0,2	0,2
Restpulje ØU	0,2	0,1	0,2	0,2
I alt	3,9	4,6	6,0	6,0
Aftale om udmøntning af sundhedsreformen	0,0	0,0	0,4	0,4
Kommunalt opgavebortfald som følge af oprettelse af regionalt dobbeltdiagnose tilbud	0,0	0,0	-0,7	-0,7
It-driftsomkostninger til ESR m.v. i 2024-2026	1,0	0,9	0,0	0,0
Styrket indsats i dansk og matematik for de mest udfordrede elever	1,1	0,0	0,0	0,0
Lettigængelige behandlingstilbud til børn og unge i psykisk mistrivsel og implementering af forløbsbeskrivelser for personer med psykoselidelser	4,9	4,9	4,9	4,9
Omfordeling af midler vedrørende lønstigninger til pædagoger i regionale institutioner på socialområdet	2,4	2,4	2,4	2,4
Øvrige reguleringer i alt	9,4	8,3	7,1	7,1
Folkeskolens kvalitetsprogram	0,0	4,5	5,4	9,0
Ændringer i alt	13,3	17,4	18,5	22,1

Beløbene er i første omgang placeret i en central pulje (under økonomiudvalget) til senere udmøntning. Forvaltningen vil således foretage en nøjere vurdering af alle ovennævnte lovændringer i takt med, at yderligere oplysninger modtages fra KL.

Aftale om ny ejendomsskattelov

Lovforslaget medfører, at et antal opgaver på ejendomsskatteområdet overgår fra kommunerne til staten med virkning fra 2024. Det drejer sig om beregning af grundskyld og dækningsafgift, administration af pensionistlån samt tinglysningsudgifter. Reduktionen af bloktilskuddet udgør 1,6 mio. kr. årligt⁵.

It-driftsomkostninger til ESR i 2024-2026

Som nævnt ovenfor overdrages opgaver fra kommunerne til staten inden for ejendomsskatteområdet. Det er imidlertid kommunerne, som administrerer efterreguleringerne af skatteårene 2021-23 i takt med udsendelse af de nye ejendomsskatte vurderinger. Det medfører behov for at videreføre it-systemet ESR i 2024-26. Kommunen kompenseres med 1 mio. kr. i 2025 og 0,9 mio. kr. i 2026. Beløbet indgår i den samlede vurdering af de økonomiske konsekvenser af lovændringen.

Efterregulering vedr. udvidelse af gratis tandpleje for 18-21-årige

I finansloven for 2022 blev det besluttet at tilbyde vederlagsfri tandpleje til 18-21-årige via den kommunale børnetandpleje. Det endelige udgiftsniveau er ikke nået ved udgangen af 2025, og derfor reguleres bloktilskuddet fra 2026 og frem med 1 mio. kr.

⁵ Der er foretaget et analysearbejde af ændringerne i Randers Kommune, som viser, at den forudsatte besparelse ikke kan udmøntes fuldt ud. Der er i den forbindelse fundet kompenserende besparelser inden for tidligere LC-restpuljer.

Bedre mulighed for udskudt skolestart

Loven indebærer, at kommunerne skal implementere nye procedurer for at vurdere børns skoleparathed. Dette indebærer bl.a., at dagtilbudsledere skal holde samtaler med forældre samt den modtagne skole. Kompensationen udgør 3,7 mio. kr. årligt.

Sænkelse af klasseloftet i 0.-2. Klasse

Lovændringen indebærer, at klasseloftet for den årgang, som starter i 0. klasse fra skoleåret 2024-25, vil være på 26 elever i stedet for de nuværende 28 elever. Loven omfatter 0.-2. klasse og får fuld virkning fra 2027. Kompensationen udgør 1,1 mio. kr. i 2025 stigende til 2,4 mio. kr. i 2027.

Som beskrevet ovenfor udmøntes kompensationen ikke via LC-puljen, da demografireguleringen på området opfanger og regulerer for de ekstra klassesannelser.

Styrket indsats i dansk og matematik for de mest udfordrede elever

Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram består af en række forskellige initiativer, bl.a. en styrket indsats i dansk og matematik, der skal løfte de fagligt mest udfordrede elever i folkeskolens almenklasser. Kommunen kompenseres med 1,1 mio. kr. i 2025 til det forberedende arbejde. Den varige indsats behandles i kommende økonomiaftaler.

Behandlingstilbud til børn og unge i psykisk mistrivsel

Som følge af aftalen om 10-årsplanen for psykiatrien skal kommunerne oprette og drive lettilgængelige tilbud til børn og unge i alderen 6-18 år i psykiske mistrivsel. Kommunen kompenseres med 4,9 mio. kr. årligt for denne opgave.

Lønstigninger til pædagoger i regionale institutioner på socialområdet

Trepartsaftalen medfører lønstigninger til pædagoger på socialområdet i regionale institutioner. Da området er takstfinansieret af kommunerne, skal lønstigninger afspejles i takststigninger, som belaster den kommunale serviceramme. Som følge heraf kompenseres kommunen med 2,4 mio. kr. årligt.

Folkeskolens kvalitetsprogram

KL har ekstraordinært indregnet skøn for den kommende DUT-sag vedrørende folkeskolens kvalitetsprogram – altså de forventede beløb i 2026 og frem. Randers Kommunes andel af den forventede kompensation er på 4,5 mio. kr. i 2026 stigende til 9,0 mio. kr. i 2028. Der er indregnet tilsvarende beløb på udgiftssiden.

Nyt effektiviseringskrav i 2028

Ifølge kommunens økonomiske politik indarbejdes der som udgangspunkt hvert år i basisbudgettet et effektiviseringskrav på 20 mio. kr. pr. år (svarende til ca. 0,5% af serviceudgifterne), idet byrådet dog træffer konkret beslutning herom i forbindelse med den politiske behandling af den årlige budgetprocedure.

Med byrådets vedtagelse af budgetproceduren 2025-2028 blev det besluttet, at der skulle indregnes et nyt trin på 20 mio. kr. i 2028.

Det tidligere besluttede effektiviserings-/besparelseskrav i 2027 er indtil videre indarbejdet som en negativ budgetpulje under økonomiudvalget på 20 mio. kr. i 2027 og frem - og er dermed ikke udmøntet konkret endnu.

I forbindelse med godkendelsen af budgetproceduren for 2025-28 blev det derfor også besluttet, at forvaltningen som en del af budgetmaterialet udarbejder et katalog med konkrete forslag til udmøntning af effektiviserings-/besparelseskravene i 2027 og 2028 (se det udarbejdede effektiviseringskatalog 2027/2028, der indgår som en del af budgetmaterialet).

Det samlede krav om reduktioner på 20 mio. kr. i 2027 og 40 mio. kr. i 2028 er i kataloget fordelt forholdsmæssigt på tværs af bevillingsområderne. Byrådet har dog besluttet at friholde socialområdet, idet området selv har udarbejdet et selvstændigt katalog med mulige reduktioner, der kan anvendes til intern omprioritering på socialområdet.

Ovennævnte beløb på 20 mio. kr. i 2027 stigende til 40 mio. kr. er indarbejdet i basisbudgettet for 2025-28. Det er således forudsat at forslagene i kataloget – eller alternative forslag med samme beløb – realiseres fuldt ud.

Flere hænder og højere faglighed i ældreplejen (omlægning til bloktilskud)

Finansieringen af projektet "flere hænder og højere faglighed i ældreplejen" overgår til bloktilskud. Som følge heraf er udgiftsbudgettet på omsorgsområdet forhøjet tilsvarende. Det drejer sig om 9,4 mio. kr. årligt fra 2025 og frem.

Omlægningen er altså neutral på bundlinjen, idet indtægtssiden (bloktilskuddet) forøges med 9,4 mio. kr. og udgiftssiden (omsorgsområdet) forøges tilsvarende.

Daginstitutioner - budget til øvrig drift

I basisbudgettet er der indregnet et løft af budgettet til øvrig drift på daginstitutionsområdet på 6,7 mio. kr. årligt fra og med 2025.

Der er tale om en teknisk rettelse, da beregningen af gennemsnitslønninger i forbindelse med opgørelsen af den nødvendige økonomi knyttet til indførelsen af minimumsnormeringer på dagtilbudsområdet ikke var opgjort korrekt.

4.2 Servicebuffer og serviceramme 2025

Servicebuffer i 2025 og frem

Der er (i lighed med tidligere år) indregnet en servicebuffer på 40 mio. kr. i 2025 og frem. Formålet med bufferen er at imødegå eventuelle sanktioner på landsplan (jf. ovenfor) og skabe mulighed for forbrug af overførte midler. Bufferen er ikke finansieret, men neutraliseres af en modpost under finansforskydninger (se også hovedafsnit 8).

Serviceramme i 2025

KL har som vanligt beregnet en såkaldt teknisk serviceramme for hver enkelt kommune.

Kommunens vejledende serviceramme for 2025 kan opgøres til 5.254,7 mio. kr.

Nedenstående tabel sammenholder KL's beregnede serviceramme med det servicebudget, der er indregnet i basisbudgettet for 2025:

Serviceramme	Mio. kr.
Vejledende serviceramme	5.254,7
Basisbudget 2025 (service)	5.202,5
Underskridelse	-52,2

Tabellen viser, at servicebudgettet i basisbudgettet ligger 52,5 mio. kr. under den tekniske ramme fra KL.

5. Øvrig drift

Budgetposterne på øvrig drift vedrører følgende 3 områder, der tilsammen medfører en udgift på ca. 2,7 mia. kr. i 2025, jf. nedenstående specifikation:

Øvrig drift, mio. kr., 2025 PL	2025	2026	2027	2028
Indkomstoverførsler	2.314,8	2.375,4	2.411,0	2.446,6
Indtægter fra central refusionsordning	-67,5	-69,0	-72,3	-72,3
Aktivitetsbestemt medfinansiering, sundhedsområdet	422,4	422,4	422,4	422,4
Øvrig drift i alt	2.669,8	2.728,8	2.761,1	2.796,8

(- angiver indtægt, + angiver udgift)

Nedenfor beskrives de enkelte poster nærmere:

5.1 Indkomstoverførsler

Indkomstoverførslerne er beskrevet nærmere i særskilt notat vedlagt budgetmaterialet ("indkomstoverførsler 2024-2028"). Nedenfor følger hovedpunkterne.

Budgetlægningen af indkomstoverførslerne i selve budgetåret (dvs. 2025) er som sædvanlig sket under hensyntagen til egne regnskabserfaringer samt KL's skøn over udviklingen på området. For overslagsårene er alle poster budgetlagt ud fra KL's fremskrivningsprocenter på de enkelte poster:

Indkomstoverførslerne kan specificeres som følger:

Indkomstoverførsler (mio. kr.) 2025 PL	2025	2026	2027	2028
Beskæftigelsesudvalget	2.277,4	2.337,2	2.372,6	2.408,2
Arbejdsløshedsdagpenge	214,2	229,5	237,4	245,2
Kontanthjælp og ledighedsydelse	303,7	307,8	312,9	322,8
Sygedagpenge og jobafklaring	272,8	274,6	269,3	271,4
Ressourceforløb	45,9	48,4	49,1	48,3
Fleksjob	245,5	249,8	255,7	253,8
Førtidspensioner	833,4	855,4	873,9	892,0
Seniorpension	96,3	97,7	96,5	94,1
Integration	14,7	13,4	13,7	13,7
Beskæftigelsesindsats - jobcentertilbud	84,4	92,3	94,2	95,9
Øvrige indsats og ydelser	50,6	49,4	49,8	49,9
Boligydelse og boligsikring	116,0	119,0	120,1	121,1
Socialudvalget	37,4	38,1	38,3	38,4
Tilbud til børn-unge-voksne m. særlige behov	37,4	38,1	38,3	38,4
Børn og familieudvalget	0,1	0,1	0,1	0,1

Indkomstoverførsler (mio. kr.) 2025 PL	2025	2026	2027	2028
Familie	0,1	0,1	0,1	0,1
Indkomstoverførsler i alt, 25 PL	2.314,8	2.375,4	2.411,0	2.446,6
Indkomstoverførsler i alt, løbende PL	2.314,8	2.460,9	2.587,7	2.720,5

(- angiver indtægt, + angiver udgift)

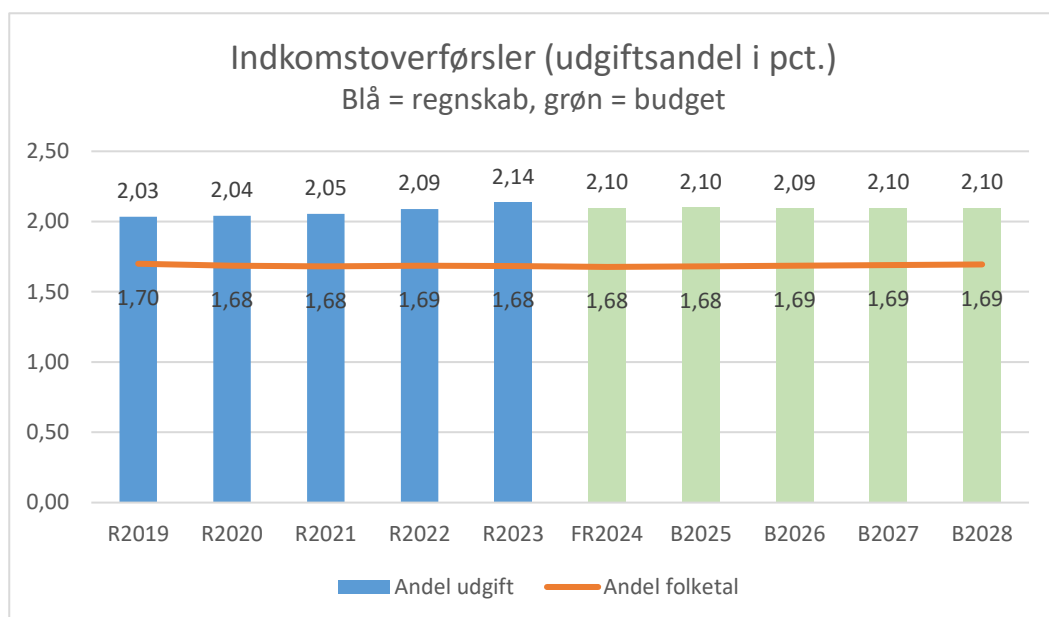
Ovennævnte budgettal indebærer en betydelig merudgift i forhold til tallene i budget 2024-2027.

Dette fremgår af nedenstående tabel, der desuden viser den modtagne kompensation via bloktilskuddet:

Indkomstoverførsler, mio. kr., løbende PL	2025	2026	2027	2028
Budget 2024-27	2.268,8	2.400,4	2.518,9	2.518,9
Budgetforslag 2025-28	2.314,8	2.460,9	2.587,7	2.720,5
Ændring (merudgift)	46,0	60,5	68,8	201,6
Ændring bloktilskud	5,0	-11,7	-17,1	-121,7
Nettoændring (merudgift)	51,0	48,7	51,7	79,9

Tabellen viser, at der på udgiftssiden er merudgifter på 46 mio. kr. i 2025. På landsplan forventes mindreudgifter på knap 300 mio. kr. svarende til, at bloktilskuddet til Randers Kommune bliver reduceret med 5,0 mio. kr. – altså er der en nettomerudgift (manko) på 51 mio. kr. Denne manko er stort set uændret i 2026 og 2027 og stiger til knap 80 mio. kr. i 2028.

Årsagen til mankoen i Randers Kommune skyldes helt overordnet de rammevilkår Randers Kommune er underlagt og den socioøkonomiske befolkningssammensætning i kommunen. Randers Kommune kompenseres for udgifterne i forhold til andel af folketallet (1,68%) men har en langt større udgiftsandel jf. nedenstående figur:

Figuren viser at udgiftsandelen er steget fra 2,03% i R2019 til 2,14% i R2023.

Merudgiften skal desuden ses i sammenhæng med udligningen af det socioøkonomiske udgiftsbehov.

Beregninger viser, at der i budget 2025-28 kan opgøres en merindtægt for Randers Kommune - som følge af ændrede andele i de 18 kriterier, der indgår i det socioøkonomiske indeks:

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Socioøkonomi - udligning (merindtægt)	-12,6	-13,2	-13,7	-14,1

Merindtægten kan således beregnes til 12,6 mio. kr. i 2025 stigende til 14,1 mio. kr. i 2028 (se underbilag 1 for en nærmere specifikation).

Merindtægten er således langt fra tilstrækkelig til at dække ovennævnte manko og dertil kommer, at merindtægten fra udligningen også skal være med til at imødegå de stigende udgifter på det specialiserede socialområde mv. I den sammenhæng skal dog bemærkes, at merindtægter fra udligningen vil slå igennem med en vis tidsmæssig forsinkelse.

5.2 Centrale refusionsordninger mv.

De centrale refusionsordninger vedrører primært hjemtagelse af refusion vedrørende særligt dyre enkeltsager.

De budgetterede refusionsindtægter kan specificeres som følger:

Centrale refusionsordninger mv. (mio. kr.) 2025 PL	2025	2026	2027	2028
Børne- og familieudvalget	-12,8	-13,2	-14,3	-14,3
Socialudvalget	-54,7	-55,9	-58,0	-58,0
I alt	-67,5	-69,0	-72,3	-72,3

Tabellen viser budgetterede refusionsindtægter på 67,5 mio. kr. i 2025 stigende til 72,3 mio. kr. i 2027/2028.

På landsplan forventes øgede refusionsindtægter på 1,8 mia. kr. i 2025 stigende til 2,0 mia. kr. i 2028, som modregnes via bloktilskuddet. Dette betyder en mindreindtægt for Randers Kommune på 30,2 mio. kr. i 2025 stigende til 33,4 mio. kr. i 2028. Altså en meget stor reduktion i bloktilskuddet. Og der er ikke nogen modpost hertil, idet de stigende refusionsindtægter for Randers Kommune er indregnet i udgangspunktet ved opgørelsen af socialområdets samlede ubalance.

I lighed med sidste år forudsættes socialområdets andel af disse merindtægter indregnet med 50% i form af et øget indtægtskrav på socialområdet. Dette svarer til ca. 12 mio. kr. i 2025, jf. nedenstående tabel:

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Reduktion i bloktilskud	30,2	30,4	29,3	33,4
Øget indtægtskrav (socialområdet)	-12,1	-12,7	-13,4	-16,2
I alt	18,1	17,7	15,9	17,3

(minus angiver merindtægter/mindreudgifter)

Som beskrevet i hovednotat om basisbudget 2025-28 vil det øgede indtægtskrav på socialområdet dog blot forøge den forventede ubalance på socialområdet, idet indtægterne allerede er indregnet i udgangspunktet (der henvises til afsnit 3 i hovednotatet).

Reelt svarer mindreindtægten således til hele reduktionen i balancetilskuddet på de ca. 30 mio. kr.

Forvaltningen har overfor KL administrativt peget på det problematiske i, at balancen reduceres 100% i takt med stigende refusionsindtægter (der går hånd-i-hånd med stigende udgifter til særligt dyre enkeltsager), hvorimod udgiftssiden ikke (eller kun delvist) kompenseres via økonomiaftalen. KL har ingen forventning om ændringer på dette område.

5.3 Aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet

Regeringen har med økonomiaftalen valgt at videreføre fastfrysningen af den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet (aktivitetsbestemt medfinansiering) i 2025. Fastfrysningen, herunder acontobetalingen, sker på baggrund af samme model som tidligere.

Ministeriet har udmeldt kommunefordelte tal – og tallet for Randers Kommune er 422,4 mio. kr. Dette beløb er indregnet i budgetforslaget for 2025 og frem.

6. Skattefinansieret anlæg

De skattefinansierede anlæg budgetlægges med udgangspunkt i overslagsårene fra 2024-27 – herunder 2028 fra den nuværende 10-årige investeringsplan. Hertil korrigeres for byrådsbeslutninger og ændret PL-fremskrivning.

6.1 Skattefinansieret anlæg i budget 2025-28

Anlægsbudgettet i budgetforslaget 2025-2028 ser ud som følger:

Mio. kr., 2025 PL	2025	2026	2027	2028
Skattefinansieret anlæg, udgifter (ex buffer)	238,5	216,9	182,6	182,6
Buffer	40,0			
Skattefinansieret anlæg, indtægter	-17,6	-11,1	-16,9	-3,4
Nettoresultat	260,9	205,9	165,8	179,2

(- angiver indtægt, + angiver udgift)

Gennemsnittet af de skattefinansierede bruttoudgifter (ex buffer i 2025) udgør 205,2 mio. kr. – altså er målsætningen om at være på vej fra 150 mio. kr. til 200 mio. kr. som udgangspunkt opfyldt i basisbudgettet.

Som beskrevet i hovednotat om basisbudget 2025-28 indgår det dog i direktionens forslag til et budget i balance, at der nedjusteres på kommunens anlægsniveau for at skabe balance i økonomien. Det foreslås samtidigt at målsætningen om anlægsniveauet i kommunens økonomiske politik suspenderes foreløbigt.

Nedenstående tabel specificerer de væsentligste anlægsprojekter, der er indregnet i basisbudgettet (inkl. buffer):

Anlægsprojekt	2025	2026	2027	2028
Skattefinansierede anlæg i alt	260,9	205,9	165,8	179,2
Økonomiudvalget	40,8	0,8	0	50,6
Anlægsbuffer	40	0	0	0
Anlægspulje til politisk udmøntning	0,8	0,8	0	50,6
Børne- og familieudvalget	3,1	18,7	18,7	0
Ny daginstitution 2025-26	1,5	18,7	18,7	0
Forbedring af indeklima	0,1	0	0	0
Vuggestuegruppe - reservation	1,6	0	0	0
Socialudvalget	15,3	5,9	0	0
Boligplan 2 (herunder Neptunvej)	15,3	5,9	0	0
Miljø- og teknikudvalget	112,9	88,1	100,9	88,9
Anlæg af cykelstier, ramme	1,3	1,3	1,3	1,3
Badesø Nordre Fælled	4	0	0	0
Brandteknisk gennemgang	2,6	2,6	2,6	0
Bygningsvedligehold, pulje	51,9	49,1	58,3	60,7
Cykelsti langs Hammelvej	9,5	-4,2	-0,4	0
Diverse vejprojekter, ramme	1,6	3,9	3,9	3,9

Anlægsprojekt	2025	2026	2027	2028
Energibesparende foranstaltninger, pulje	17,5	17,5	17,5	17,5
Gudenåstien	-2	0	0	0
Infrastruktur, koordinering/styring	1	1	1	1
Infrastrukturplan, reservation	12,8	12,3	11,9	-0,4
Naturforvaltningsprojekter	3,6	2,1	3,6	3,6
Naturgenopretning i perioden 2020-2023	1,2	0	0	0
Sikre skoleveje mv., ramme	1,3	1,3	1,3	1,3
Støjafskærmning i Helsted	6,6	0	0	0
Udbyhøjfærge - dokning	0	1,3	0	0
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	49	26,9	4,4	4,4
Anlægspulje til idrætsanlæg	0,8	1,3	1,3	1,3
Breddeidrættens faciliteter	1,1	2,8	2,8	2,8
Assentoft, Hornbæk og Helsted projekter	1,9	1,2	0	0
Facilitetshus i Fårup Sønderbæk	2,2	0	0	0
Dronningborghallen - reservation	20,4	20,4	0	0
Hensættelse til kunstgræsbaner fra 2023	1,3	1,1	0,3	0,3
Kunstgræsbane i Nord (B65,HUI,IF Fjord)	1,4	0	0	0
Kunstgræsbane ved SIF Assentoft	1,4	0	0	0
Kunstgræsbaner i Langå	1,4	0	0	0
Nyt magasin Stadsarkivet	17,1	0	0	0
Omsorgsudvalget	21,1	23,8	5,8	0
Omdannelse af ældreboliger med kald	7,8	10,5	5,8	0
Plejehjem i Dronningborg, servicearealer	13,4	13,4	0	0
Landdistriktsudvalget	-0,8	6	-5,9	2,9
Albæk, områdefornyelse	-10,1	0	0	0
Bygningsforbedringsudvalget	0,3	0,3	0,3	0,3
Havndal, områdefornyelse	5	3	-5,1	0
Indsats mod dårlige boliger, pulje	1	1	1	1
Mellerup, områdefornyelse	1,5	0,1	-3,7	0
Pulje til byfornyelsesprojekter	1,6	1,6	1,6	1,6
Skole- og uddannelsesudvalget	3	21,2	27,3	17,1
Skoler - klasseloft 0-2 kl.	0	0,9	0	0
Sydbyen kapacitetsudfordringer	1,5	8,7	10,2	0
Udbygning af folkeskoler, ramme	1,5	11,6	17,1	17,1
Erhvervs- og planudvalget	16,4	14,5	14,5	15,3
Flodbyen Randers, ramme	11,1	11,1	11,1	11,1
Flodbyen, konsulentbistand	1,3	1,3	1,3	1,3
Flodbyen, markedsføring, salg, udbud mv.	0,3	0,3	0,3	0,3
Flodbyen, programsekretariat/frikøb UMT	1,8	1,8	1,8	1,8
Kongensgade 6 og 8 (DLG)	0,1	0,1	0,1	0,8
Midtbystrategi	1,9	0	0	0

(- angiver indtægt, + angiver udgift)

Der skal knyttes følgende kommentarer til tabellen – med fokus på ændringer i forhold til Budget 2024-2027:

Anlægsbuffer

Ligesom på service er der også her indarbejdet en buffer på 40 mio. kr. – dog kun ét-årig. Både denne buffer og bufferen vedrørende service er indarbejdet for at imødegå eventuelle sanktioner på landsplan og skabe mulighed for forbrug af overførte midler. Bufferen er ikke finansieret, men neutraliseres af en modpost under finansforskydninger (se afsnit 8.2). Der henvises til investeringsoversigten i særskilt notat om anlæg (vedlagt budgetmaterialet) for en nærmere specifikation af alle anlægsprojekter.

Anlægspulje til politisk udmøntning

Som det fremgår af ovennævnte oversigt er der i 2028 afsat en pulje på 50,6 mio. kr. til udmøntning i forbindelse med de kommende forhandlinger om budget 2025-28.

Herudover er der afsat 0,8 mio. kr. i 2025 og 2026 som kommer fra LC-programmet ("styrke udbredelsen af behandling i eget hjem og sammenhæng i sundhedsvæsenet"). Anlægsrammen er forøget med 49,2 mio. kr. i 2025 og 2026 svarende til 0,827 mio. kr. for Randers Kommune. Beløbet skal dække anlægsmidler til teknologi og udstyr. Beløbet er indtil videre placeret under økonomiudvalgets "anlægspulje til politisk udmøntning".

Det indgår i direktionens forslag til et budget i balance, at den samlede anlægspuljen nulstilles.

Neptunvej

De opførte bygninger på Neptunvej kan ikke som oprindeligt planlagt anvendes til bosted for borgere med udviklingshandicap. Byrådet har den 29. januar 2024 besluttet, at det økonomiske tab, som kan opgøres for Neptunvej – nemlig 6,5 mio. kr. – finansieres som en del af budgetforslaget 2025-2028. Derfor er der under skattefinansieret anlæg indregnet 6,5 mio.kr. i 2025. Beløbet indgår under socialudvalget (boligplan 2) i ovenstående oversigt.

Udbygning af folkeskoler, ramme

Der er afsat 1,5 mio. kr. i 2025, resten af anlægssummen fra 2025 er rykket til 2026, jf. nedenfor:

Udbygning af folkeskoler (ramme), mio. kr., 2025 PL	2025	2026	2027	2028
Budget 2024-27	6,87	6,20	17,09	17,09
Basisbudget 2025-28	1,50	11,58	17,09	17,09
Ændring (omflytning)	-5,37	5,37	0,00	0,00

Ny daginstitution 2025-26

Der er afsat 1,5 mio. kr. til projektering i 2025 og udførelsen er i udgangspunktet udskudt til 2026 og 2027. Som følge heraf er der foretaget følgende budgetomflytninger, idet det dog samtidigt fremgår af direktionens forslag til reduktioner på anlægssområdet at byggeriet af den nye daginstitution udskydes yderligere til 2028/2029:

Ny daginstitution 2025-2026, mio. kr., 2025 PL	2025	2026	2027	2028
Budget 2024-27	19,42	19,42		
Basisbudget 2025-28	1,50	18,67	18,67	
Ændring (omflytning)	-17,92	-0,75	18,67	

Sydbyen, kapacitetsudfordringer

Der er foretaget følgende budgetomflytninger vedrørende midlerne afsat til udbygning af skoleområdet i sydbyen:

Sydbyen kapacitetsudfordringer, mio. kr., 2025 PL	2025	2026	2027	2028
Budget 2024-27	10,22	10,22		
Basisbudget 2025-28	1,50	8,72	10,22	
Ændring (omflytning)	-8,72	-1,50	10,22	

Skoler – klasseloft 0-2 kl.

Anlægget på 0,92 mio. kr. i 2025 er udskudt til 2026

6.2 Den 10-årige investeringsplan på anlægsområdet (2029-2032)

Som en del af budgetvedtagelsen for 2023-26 blev der samtidig vedtaget en ny 10-årig investeringsplan på anlægsområdet. År 2028 indgår nu i basisbudgettet, så der er kun årene 2029-2032 tilbage:

Anlægsprojekt	2029	2030	2031	2032
Pulje til IT og udvikling af folkeskolerne	17,1	17,1	17,1	17,1
Pulje til breddeidræt, idrætsanlæg og kunstgræsbaner	4,4	4,4	4,4	4,4
Flodbyen Randers	14,4	14,4	14,4	14,4
Flodbyen Randers, opsparring til Klimabro	26,4	28,4		
Infrastruktur, koordinering/styring	1,0	1,0	1,0	1,0
Infrastrukturplan, finansiering til koordinering/styring	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Infrastrukturpulje - veje, cykelstier, sikre skoleveje	6,5	6,5	6,5	6,5
Private vejes istandsættelse, udgifter	0,9	0,9	0,9	0,9
Private vejes istandsættelse, indtægter	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Bygningsvedligehold	60,7	60,7	60,7	60,7
Pulje til energibesparende foranstaltninger	17,5	17,5	17,5	17,5
Naturforvaltningsprojekter	3,6	3,6	3,6	3,6
Pulje til indsats mod dårlige boliger, netto	1,0	1,0	1,0	1,0
Pulje til byfornyelsesprojekter, netto	2,0	2,0	2,0	2,0
I alt eksklusiv prioriteringspulje	154,3	156,3	127,9	127,9
Pulje til politisk prioritering - inkl. demografisk udbygning	53,9	57,3	89,7	89,7
I alt inkl. prioriteringspulje	208,2	213,6	217,5	217,5

Der henvises til notat "anlægspakken" for en nærmere beskrivelse. I forlængelse heraf skal det samtidigt nævnes, at der i direktionens forslag til et budget i balance indgår forslag til nedjustering af anlægsniveauet i 2029 og frem i den 10-årige investeringsplan.

6.3 Vejledende anlægsramme 2025

KL har udarbejdet en vejledende anlægsramme for kommunerne. Rammen vedrører skattefinansieret bruttoanlæg inkl. udgifter til byggemodning/jordkøb og er for Randers Kommune opgjort til 274,5 mio. kr.

Rammen fra KL er udarbejdet med udgangspunkt i det historiske anlægsniveau for hver kommune i perioden 2015-2024. Dette giver i udgangspunktet en lav ramme for Randers Kommune (2.802 kr. pr. indbygger) sammenlignet med landsgennemsnittet (3.707 kr. pr. indbygger).

Selv om der i forbindelse med opgørelsen af den vejledende anlægsramme reguleres med 25% af forskellen til landsgennemsnittet bliver den samlede ramme til Randers Kommune dermed forholdsvis lav.

Den samlede opgørelse for Randers Kommune ser ud som følger:

Anlægsramme 2025	Mio. kr.
Skattefinansieret bruttoanlæg (inkl. buffer)	278,5
Jordkøb/byggemodning	51,0
I alt	329,5
Vejledende anlægsramme fra KL	274,5
Forskel (overskridelse)	55,0

Tabellen viser i udgangspunktet en overskridelse af rammen på 55,0 mio. kr. Fraregnes bufferen bliver overskridelsen dog kun 15,0 mio. kr.

Størrelsen af overskridelsen vil dog blive væsentligt mindre, hvis det politisk besluttes at nedjustere anlægsniveauet i budgettet jf. direktionens forslag til et budget i balance.

7. Jordforsyning, ældreboliger og brugerfinansieret område

Nedenfor følger en nærmere beskrivelse af henholdsvis jordforsyning, ældreboliger og det brugerfinansierede område:

7.1 Jordforsyning

Som sædvanlig er området budgetlagt, så det samlet går i balance i budgetperioden

Nedenstående tabel viser hovedposterne på jordforsyningsområdet:

Mio. kr. 2025-priser	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Grundsalg, boligformål, ramme	-38,5	-36,3	-36,2	-36,2	-147,2
Grundsalg, erhvervsformål, ramme	-12,5	-12,5	-12,5	-12,5	-50,0
Udbudte grunde, egen bevilling		-2,2	-2,3	-2,3	-6,8
Grundsalg, Indtægter i alt	-51,0	-51,0	-51,0	-51,0	-204,0
Jordkøb	20,0	18,0	18,0	16,0	72,0
Pulje til investeringer, offentlige formål	1,4	1,4	1,4	1,4	5,6
Jordkøb mv. i alt	21,4	19,4	19,4	17,4	77,6
Byggemodning boligformål, ramme	23,9	23,9	23,9	23,9	95,6
Byggemodning erhvervsformål, ramme	3,5	3,5	3,5	3,5	14,0
Øvrige projekter	1,3	1,4	1,3	1,3	5,3
Byggemodning i alt	28,7	28,8	28,7	28,7	114,9
Jordforsyning netto	-0,9	-2,8	-2,9	-4,9	-11,6
Renter og afdrag på eksisterende lån	0,8	0,2			1,0
Renter og afdrag på nye lån		1,5	2,7	4,0	8,2
Projekter finansieret af jordforsyningen	0,6	0,6	0,6	0,6	2,4
Jordforsyning i alt	0,5	-0,6	0,4	-0,3	0,0

(- angiver indtægt, + angiver udgift)

Der henvises til særskilt notat om jordforsyning for en nærmere beskrivelse.

7.2 Ældreboliger

Budgettet til ældreboliger kan specificeres som følger:

Ældreboliger (mio. kr.), 2025-PL	2025	2026	2027	2028
Ældreboliger - drift	-43,0	-43,0	-43,0	-43,0
Ældreboliger - renter	2,1	2,1	2,2	2,2
Ældreboliger - afdrag	44,4	45,5	46,7	47,9
Ældreboliger i alt	3,5	4,7	5,9	7,1

(- angiver indtægt, + angiver udgift)

Tabellen viser, at huslejeindtægterne forventes at udgøre 43,0 mio. kr. i 2025, mens udgifter til renter og afdrag vedrørende ældreboliglån udgør hhv. 2,1 mio. kr. og 44,4 mio. kr. De tilsvarende tal for 2026-28 fremgår af tabellen.

7.3 Brugerfinansieret område (affaldsområdet)

Budgettet til det brugerfinansierede område kan specificeres som følger:

Brugerfinansieret (mio. kr.), 2025 PL	2025	2026	2027	2028
Tjenestemandspensioner (brugerfinansieret)	0,2	0,2	0,2	0,2
Brugerfinansieret område, drift	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0
I alt	-12,8	-12,8	-12,8	-12,8

(- angiver indtægt, + angiver udgift)

På det brugerfinansierede område (drift) budgetlægges fortsat med et overskud på 13,0 mio. kr. årligt med henblik på affaldsområdets afvikling af gæld til det skattefinansierede område (kommunekassen). Gælden på området forudsættes fortsat afviklet som hidtil planlagt.

Der henvises til budgetbemærkningerne på området (Miljø og Teknik, takstfinansieret) for en nærmere beskrivelse heraf.

8. Finansposter

Renter

Ved budgetlægningen er der taget udgangspunkt i den eksisterende låneportefølje i 2025-28 samt nye lånoptagelser i budgetperioden.

Renteudgifterne er budgetlagt ud fra de gældende rentesatser på de fastforrentede lån og med en variabel rentesats på 3,5 % i 2025 og frem. Renteindtægterne fra den likvide beholdning er budgetteret med udgangspunkt i en rentesats på 3,5 % i hele budgetperioden.

De samlede renteindtægter/-udgifter kan opgøres som følger:

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Renter af likvide aktiver mm.	-17,4	-16,8	-16,2	-15,6
Renteudgifter ældreboliger	2,1	2,1	2,2	2,2
Renteudgifter øvrige lån	22,9	20,9	18,8	16,6
Renteudgifter nye lån	0,0	1,0	2,3	3,1
Renteudgifter jordforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
Renter i alt	7,6	7,3	7,1	6,3
Renter i alt ekskl. Ældreboliger og jordforsyning	5,5	5,2	5,0	4,1

Renteudgifterne ekskl. ældreboliger og jordforsyning udgør 5,5 mio. kr. netto i 2025, og de falder til 4,1 mio. kr. ved udgangen af budgetperioden.

Lånoptagelse

Den samlede låneadgang for 2025 udgør 33,5 mio. kr. Der er reserveret 1,1 mio. kr. til deponeringsfritagelse for lejemaal til Rehabiliteringen, jf. byrådets beslutning af 18. marts 2024. Den budgetterede lånoptagelse udgør dermed 32,4 mio. kr. i 2025. Der er budgetteret med fuld lånoptagelse i budgetoverslagsårene.

I en årrække har Randers Kommune ikke udnyttet muligheden for at belåne udgiften til jordkøb. Grundet den økonomiske situation (herunder udviklingen i kommunens likviditet) er der fra 2025 igen forudsat indregning af lån til køb af jord i budgetforslaget 2025-28 (se også særskilt notat vedr. jordforsyningsområdet).

Udover den normale låneadgang er der mulighed for at søge lån til følgende 2 puljer:

Lånepuljer 2025	Randers Kommune projekter	Ansøgt beløb (mio. kr.)
Den ordinære lånepulje (200 mio. kr.)	Puljen er målrettet alle anlægsaktiviteter i kommuner i en økonomisk og likviditetsmæssig vanskelig situation.	50,0
Lånepulje til vanskeligt stillede kommuner (200 mio. kr.)	Puljen er målrettet kommuner, som opfylder kriterier for at modtage særtilskud som vanskeligt stillet kommune efter udligningslovens § 16.	49,9

Der forventes svar på ovennævnte ansøgninger ultimo august 2024. I basisbudgettet er derfor ikke indregnet eventuel lånedispensation. Såfremt Randers Kommune modtager positivt tilsagn på ansøgningerne foreslås det, at den yderligere låntagning reserveres til at styrke kommunens likviditet.

Randers Kommune har modtaget en lånedispensation vedr. udgifterne som følge af Nordic Waste (NW). Denne dispensation giver mulighed for at låne op til 375 mio. kr. Denne dispensation er ikke indregnet i lånerammen (der henvises til særskilt notat om de økonomiske konsekvenser af NW).

Afdrag på lån

Af nedenstående tabel fremgår de budgetterede afdrag i perioden 2025-28:

Afdrag på lån mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Skattefinansieret gæld	85,7	85,2	85,6	85,6
Nye lån	0,0	1,3	2,9	4,0
Jordforsyning	0,8	0,2	0,0	0,0
Ældreboliger	44,4	45,5	46,7	47,9
I alt	130,9	132,2	135,2	137,5

I 2025 udgør de budgetterede afdrag 130,9 mio. kr. Heraf udgør ældreboliger 44,4 mio. kr., hvoraf beboerne betaler 43,1 mio. kr. Afdrag vedrørende nye lån udgør 0 mio. kr. i 2025 som følge af, at der er budgetteret med lånoptagelse ultimo året. Afdrag vedrørende langfristet gæld i øvrigt udgør 85,7 mio. kr. i 2025.

Finansforskydninger

Af nedenstående tabel fremgår en specifikation af finansforskydningerne i budget 2025-28.

Mio. kr., løbende PL	2025	2026	2027	2028
Pantebreve	0,0	0,0	0,0	0,0
Frigivelse deponering Naturgas HMN	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Frigivelse af deponerede beløb	-2,6	-2,6	-2,6	3,8
Landsbyggefonden	18,6	8,7	8,7	8,7
Udlån beboerindskud	1,0	1,0	1,0	1,0
Andre langfristede tilgodehavender, ejendomsskatter	0,0	-22,4	0,0	0,0
Bufferpulje (modregning til servicebufferpulje)	-40,0	-41,4	-42,8	-44,3
Bufferpulje (modregning anlæg)	-40,0	0,0	0,0	0,0
Kirkerne	0,0	0,0	0,0	0,0
Infrastrukturpulje - klimabro	18,4	20,4	22,4	24,4
Byen til vandet - belåning vedr. Randers Havn	-5,9	-5,9	-5,9	-5,8
Indbetaling til Feriefond	12,7	12,7	12,7	12,7
Deponering P-hus Brotoften	0,0	0,0	30,0	0,0
Finansforskydninger i alt	-40,1	-31,7	21,2	-1,8

(- angiver indtægt, + angiver udgift)

Finansforskydningerne udgør -40,1 mio. kr. i 2025. De stiger i løbet af budgetperioden og falder igen til -1,8 mio. kr. i 2028. Nedenfor er der redegjort for de største poster.

Frigivelse af deponering vedr. Naturgas HMN og andre deponerede beløb (8.32.27)

Der er budgetteret med en gradvis frigivelse af deponerede beløb vedr. lejemål samt opførelse af hal 4 ved Randes Arena. Disse udgør 2,6 mio. kr. årligt. Endvidere er der budgetteret med frigivelse af indtægten fra salget af HMN Naturgas, som udgør 2,2 mio. kr. årligt.

Indskud i landsbyggefonden (8.32.24)

Budgetrammen for indskud i landsbyggefonden udgør 18,6 mio. kr. i 2025, og herefter udgør rammen 8,7 mio. kr. årligt. Rammen er forhøjet i 2025, idet overførslerne fra regnskab 2022 til 2023 er disponeret i 2024 og 2025.

Andre langfristede tilgodehavender, ejendomsskatter

Der er afsat en indtægt på 22,4 mio. kr. i 2026 vedr. indefrosset ejendomsskat.

Baggrunden er, at staten overtager kommunernes midlertidige indefrysningsslån og pensionistlån pba. endelig opgørelse af skatteårene til og med 2023. Det medfører en afregning fra staten til kommunerne. Afregningen til kommunerne er forudsat at ske, når de sidste vurderinger vedrørende skatteårene 2021-2023 er efterreguleret. Det forventes at ske ca. ultimo 2026, jf. vurderingsmyndighedernes tidsplan. Denne tidsplan er dog usikker.

Samlet set kan Randers Kommunes indtægtstab i perioden fra 2018-2023 opgøres til 108,6 mio. kr. Dette tab kan belånes i overgangsperioden. Randers Kommune har imidlertid ikke udnyttet denne lånemulighed i regnskab 2018 og 2019, og derfor vil der være tale om en reel indtægt svarende til tabet i 2018 og 2019.

Det er forudsat at de optagne lån fra 2020 og frem vil skulle indfries i forbindelse med den modtagne afregning fra staten. Ifølge KL er der ikke taget endelig stilling til, om eventuelle tidligere optagne lån i KommuneKredit mv. til at finansiere lånene vil skulle indfries. Desuden bemærker KL, at en eventuel forøgelse af kommunernes likviditet fra 2026 kan indgå som et emne i forhandlingerne om kommende økonomiaftaler.

Modpost til service- og anlægsbuffer

Der er indregnet en bufferpulje på 40 mio. kr. på service i 2025-28 samt en bufferpulje vedrørende anlæg på 40 mio. kr. i 2025. Under finansforskydninger indregnes (som sædvanlig) en modpost til disse buffere med henblik på at eliminere den likviditetsmæssige effekt heraf.

Opsparing til Klimabro

Opsparingen til klimabroen fremgår af nedenstående tabel:

Opsparing klimabro (mio. kr.)	Før 2019	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Gammel opsparing (budget 2016)	10,3										
Lånoptagelse (låneramme 2018)		16,4									
Lånoptagelse (låneramme 2019)			22,9								
Lånoptagelse (låneramme 2020)				11,3							
Lånoptagelse (låneramme 2021)					11,6						
Lånoptagelse (låneramme 2022)						14,0					
Lånoptagelse (låneramme 2023)							20,5				
Opsparing (jf. budget 2019)		7,0	9,0	11,0	13,0	15,0	17,0	19,0	21,0	23,0	25,0
Finansiering af havnevej			-9,2		-5,0	-6,5					
Forundersøgelse Klimabro					-3,0						
Finansiering af kommunikationsindsats Klimabro						-1,0					
Infrastruktur - projektledelse og koordination						-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Afdrag på lån				-1,6	-1,8	-2,5	-3,0	-3,9	-3,9	-3,9	-3,9
Renter på lån				-0,2	-0,4	-0,5	-1,5	-2,0	-2,0	-2,0	-1,9
I alt	10,3	23,4	22,7	20,5	14,4	17,9	32,4	12,5	14,5	16,5	18,6
Samlet opsparing (akk)	10,3	33,7	56,4	76,9	91,3	109,2	141,6	154,1	168,6	185,1	203,7

Den samlede opsparing udgør således 141,6 mio. kr. ved udgangen af 2024 og forventes at udgøre 203,7 mio. kr. ved udgangen af 2028.

Opsparingen til klimabroen fragår kommunens disponible kassebeholdning – der henvises til hovednotatet om basisbudgettet for en nærmere beskrivelse heraf.

Indbetaling til feriefonden

I ovenstående er der indarbejdet en årlig indbetaling til feriefonden på 12,7 mio. kr.

Deponering – P-hus på Brotoften

Byrådet tilkendegav den 5. december 2022 at ville leje 150 offentlige p-pladser i et p-hus på Brotoften. P-huset med dagligvarebutik i stueetagen opføres af en ekstern investor, som har købt det pågældende byggefelt af arealudviklingselskabet Flodbyen Randers P/S. Købet er betinget af at der efterfølgende vedtages en lokalplan, som muliggør byggeriet, og at der indgås en lejeaftale med Randers Kommune om p-pladserne. Byrådet tilkendegav i december 2022, at man ønskede, at der skulle arbejdes videre med "fremtidens p-hus".

Ved en lejeaftale skal kommunen deponere et beløb svarende til etableringssummen af p-huset. Deponeringen forventes at udgøre 30 mio. kr., og skal finde sted medio 2027. Det deponerede beløb frigives efterfølgende med 1/25 årligt. Deponeringen er således en likviditetsforskydning, der over tid er neutral for kommunekassen. Deponeringen og den efterfølgende frigivelse er indarbejdet i basisbudgettet for 2025-28 under finansforskydningerne.

Underbilag 1 – Ændringer i socioøkonomisk udgiftsbehov i 2025

Ved beregning af det socioøkonomiske udgiftsbehov tages udgangspunkt i nedenstående 18 kriterier. Jo højere andel (i forhold til hele landet) Randers Kommune har i disse kriterier des mere modtages i udligningen.

Nedenfor vises den andel der oprindeligt var forventet i overslagsåret 2025 (fra budget 2024-27) sammenholdt med andelen i budgetåret 2025 i det aktuelle basisbudget:

Socioøkonomi 2025	Tidligere andel BO 2025 (pct)	Aktuel andel basisbudget 2025 (pct.)	Udligningseffekt (mio. kr.) minus = merindtægt
20-59 år uden beskæftigelse	1,884	1,895	-3,02
25-49 årige uden erhvervsudd.	2,033	2,079	-8,72
Billige private boliger	3,221	3,234	-1,11
Psykiatriske patienter	1,389	1,328	1,80
Almene boliger	1,661	1,657	0,82
Børn i familier med lav uddannelse	1,867	1,889	-2,98
Enlige over 65	1,773	1,768	0,23
Personer med lav indkomst	2,071	2,140	-5,05
Udviklingshæmmede/handicappede	2,150	2,068	4,80
Indvandrere og efterkommere	1,174	1,143	2,74
Lønmodtagere på grundniveau	1,894	1,872	1,27
Regional ledighed for forsikrede ledige	1,683	1,769	-2,51
Børn af enlige forsørgere	1,862	1,912	-1,47
Børn som er flyttet	1,304	1,280	1,09
Lav middellevetid	2,201	2,246	-1,31
Gennemsnitlig afstand til arbejdspladser	2,120	2,089	0,91
Befolkningstæthedskriterium	1,811	1,808	0,04
45-64 årige med begrænset erhvervs erfaring	1,772	1,774	-0,15
I alt (nettoerindtægt)			-12,63

Tabellen viser en samlet nettoerindtægt på 12,6 mio. kr. i 2025.

Merindtægterne vedrører især kriteriet ”25-49-årige uden erhvervsuddannelse” samt ”personer med lav indkomst”. I modsat retning trækker en faldende andel af kriteriet vedr.

”udviklingshæmmede/handicappede”, hvor kommunens andel dog forsat ligger betydeligt over kommunens andel af den samlede befolkning.

I forlængelse heraf skal der samtidigt gøres opmærksom på, at alle kriterierne er nærmere defineret og afgrænset af ministeriet som en del af det samlede udligningssystem, ligesom de bagvedliggende data i forskellig grad slår igennem med en vis forsinkelse.